

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри ПТБ

к.е.н., доцент _____ Л.О. Болтянська

«29» серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Бізнес-проектування»

для здобувачів ступеня вищої освіти *«Бакалавр»*

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

факультет економіки та бізнесу

2019– 2020 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Бізнес-проекування» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» – Мелітополь, ТДАТУ. – 2019. – 18 с.

Розробник: к.е.н., доцент Грицаєнко Галина Іванівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Протокол № 1 від «29» серпня 2019 року

Завідувач кафедри «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

к.е.н., доц. _____ Л.О. Болтянська

Схвалено методичною комісією факультету ЕтаБ

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Протокол № ___ від «___» _____ 2019 року

Голова методичної комісії, к.е.н., доц. _____ А.А. Костякова

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u> (денна або заочна)	
Кількість кредитів <u>4</u>	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	<u>Обов'язкова</u> (нормативна або вибіркова)	
Загальна кількість годин – <u>120 години</u>	Спеціальність <u>076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u> (шифр та назва)	Курс	Семестр
Змістових модулів – <u>2</u>		<u>4 / 2с</u>	<u>8 / 2</u>
Тижневе навантаження: - аудиторних занять <u>5 год.</u> - самостійна робота студента <u>10 год.</u>	Ступінь вищої освіти <u>Бакалавр</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	<u>16 год.</u>
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	<u>24 год.</u>
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	<u>80 год.</u>
		Форма контролю: <u>екзамен</u> (екзамен або диференційований залік)	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – формування системи знань щодо розробки бізнес-проектів, аналізу їхньої ефективності в умовах ринкових відносин.

Предмет курсу – виявлення законів, закономірностей та визначення принципів і факторів розробки та реалізації бізнес-проектів.

Завдання курсу – вивчення закономірностей і механізму розробки бізнес-проектів для підприємств та юридичних осіб; набуття вмінь використовувати ці закономірності в практиці інвестування.

Об'єктом вивчення виступають процеси розробки бізнес-проектів.

Міждисциплінарні зв'язки. Тісний зв'язок з економічною теорією, яка вивчає і формулює економічні закони і категорії, що слугують методологічним підґрунтям для розвитку понятійного апарату науки про бізнес-проекування. Використовує результати наукових досліджень і збагачує власними категоріями інвестування, економіку підприємства, статистику, фінанси, фінанси підприємства, гроші та кредит, фінансовий менеджмент, аналіз господарської діяльності підприємства.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

- **знати:** наукові засади бізнес-проекування, його сутність, етапи проведення, критерії визначення доцільності та економічної ефективності;

- **вміти:** проводити дослідження і надавати наукове обґрунтування раціонального інвестування відповідно до економічної політики підприємства, регіону або держави в цілому;

- **бути ознайомленим:** з законодавчими актами України з проблем бізнес-проекування, а також з зарубіжним досвідом щодо підприємницької діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Концепція і методологія бізнес-проектування

Тема 1. Основні положення бізнес-проектування (Концепція проекту) [13, с. 13-29], [3, 4, 8, 14, 36, 57, 64, 70, 72]

Поняття проекту та проектного циклу, визначення проекту, ознаки проекту, концепцію проекту у проектному аналізі, оточення проекту та його учасників, основні властивості проектів. Види бізнес-проектів. Загальна послідовність розробки бізнес-проекту

Тема 2. Комерційний (маркетинговий) аналіз бізнес-проекту [13, с. 165-183], [1, 2, 6, 7, 9, 12, 15, 21, 44, 50, 63, 65]

Мета і завдання комерційного аналізу. Визначення меж та якісного складу аналізу ринку. Концепція попиту ринку. Аналіз ринкового середовища продукції проекту. Розробка концепції маркетингу. Система маркетингової інформації, процес управління маркетингом, аналіз мікро- та макросередовища проекту, аналіз роздрібного та оптового ринків, вивчення попиту, сегментування ринку, вибір цільових сегментів та позиціонування товару на ринку, прогнозування обсягів збуту продукції проекту, ціноутворення продукту проекту, канали руху товару, просування продукції проекту, визначення витрат на маркетингові заходи, стратегічне планування, розробка плану маркетингу, ревізія маркетингу.

Тема 3. Технічний аналіз бізнес-проекту [13, с. 184-197], [10, 11, 19, 20, 27, 29, 35, 37, 68, 69, 71, 73]

Мета та завдання технічного аналізу. Етапи проведення робіт з технічного аналізу проектів. Визначення місцезнаходження проекту та обґрунтування вибору масштабу проекту. Вибір технології виробництва, устаткування та ідентифікація інфраструктури об'єкта проектування. Організація підготовки та здійснення проекту. Місце реалізації проекту, масштаб проекту, технологія, обладнання, інфраструктура, схема підприємства, організація підготовки та здійснення проекту, графік виконання проекту, підготовка та освоєння виробництва, забезпечення якості, розрахунок витрат на виконання проекту, матеріально-технічне постачання, витрати виробництва та збуту.

Тема 4. Екологічний аналіз бізнес-проекту [13, с. 222-242], [73]

Цілі екологічного аналізу. Загальнозастосовні методики. Потенційно застосовні методики. Мета і суть екологічного аналізу, цілі екологічного аналізу та зміст робіт, типи впливу проекту на навколишнє середовище, а також загально - і потенційно застосовні методики.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Аспекти бізнес-проектування

Тема 5. Інституційний аналіз бізнес-проекту [13, с. 208-221], [17, 28, 30, 31, 41, 43, 54, 56, 59, 60, 67]

Мета, завдання та методи інституційного аналізу. Зовнішні фактори, що впливають на організацію проекту. Внутрішнє середовище проекту. Політико-правові фактори, економічні фактори, оцінка ступеня впливу зовнішніх факторів, узгодження цілей проекту та цілей організації, оцінка рівня та діапазону управління, структурний поділ організації, оцінку розподілу видів діяльності по підрозділах, кадрове забезпечення проекту

Тема 6. Соціальний аналіз бізнес-проекту [13, с. 243-257], [18, 23, 24, 25, 26, 31, 32, 33, 34, 52, 59, 60]

Мета і зміст соціального аналізу. Соціальне середовище проекту. Характеристика населення проекту. Проектування соціокультурного середовища проекту. Залучення населення до роботи по проекту. Індикатори соціального розвитку. Зміст роботи соціолога під час підготовки проекту, компоненти соціального аналізу, оцінку рівня та якості життя населення, соціальну структуру суспільства, склад населення проекту, етнодемографічну характеристику населення, демографічну характеристику населення, участь населення у підготовці до експлуатації проекту.

Тема 7. Фінансовий аналіз бізнес-проекту [13, с. 257-283], [16, 20, 22, 36, 38, 39, 40, 42, 46, 47, 58, 66]

Оцінка фінансового стану і фінансових результатів діяльності фірми. Джерела фінансування та розрахунок бюджету проекту. Фінансове планування в проектному аналізі. Показники ліквідності, показники рентабельності, прогнозування продажів, розрахунок капітальних витрат проекту, розрахунок потреби в оборотних коштах проекту, види джерел фінансування, бюджет проекту, оптимізацію структури капіталу для реалізації проекту, розрахунок фінансового левериджу, розділи фінансового плану, план прибутку, податковий план, баланс грошових потоків, прогноз бухгалтерського балансу.

Тема 8. Економічний аналіз бізнес-проекту [13, с. 284-304], [36, 40, 48, 49, 51, 61]

Оцінка економічної привабливості проекту. Визначення економічної ефективності проекту. Оцінка впливу проекту на економіку країни. Оцінка економічної привабливості проекту, визначення економічної ефективності проекту, оцінка впливу проекту на економіку країни.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість			
			годин			балів
			Л	П	СРС	
Змістовий модуль 1. Концепція і методологія бізнес-проектування						
20	Лекція 1	Основні положення бізнес-проектування (Концепція проекту)	2			
	Практичне заняття 1	Основні положення бізнес-проектування (Концепція проекту)		3		3
	Самостійна робота 1	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			5	2
21	Лекція 2	Комерційний (маркетинговий) аналіз бізнес-проекту	2			
	Практичне заняття 2	Комерційний (маркетинговий) аналіз бізнес-проекту		3		3
	Самостійна робота 2	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			5	2
22	Лекція 3	Технічний аналіз бізнес-проекту	2			
	Практичне заняття 3	Технічний аналіз бізнес-проекту		3		3
	Самостійна робота 3	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			10	2
23	Лекція 4	Екологічний аналіз бізнес-проекту	2			
	Практичне заняття 4	Екологічний аналіз бізнес-проекту		3		3
	Самостійна робота 4	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			10	2
24, 25	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I			10	
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовий модуль I				10
Всього за змістовий модуль 1 (60 годин)			8	12	40	35
Змістовий модуль 2. Аспекти бізнес-проектування						
31	Лекція 5	Інституційний аналіз бізнес-проекту	2			

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість			
			годин			балів
			Л	П	СРС	
	Практичне заняття 5	Інституційний аналіз бізнес-проекту		3		3
	Самостійна робота 5	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			5	2
	Лекція 6	Соціальний аналіз бізнес-проекту	2			
32	Практичне заняття 6	Соціальний аналіз бізнес-проекту		3		3
	Самостійна робота 6	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			5	2
	Лекція 7	Фінансовий аналіз бізнес-проекту	2			
33	Практичне заняття 7	Фінансовий аналіз бізнес-проекту		3		3
	Самостійна робота 7	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			10	2
	Лекція 8	Економічний аналіз бізнес-проекту	2			
34	Практичне заняття 8	Економічний аналіз бізнес-проекту		3		3
	Самостійна робота 8	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			10	2
	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК 2			10	
35, 36	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2				10
Всього за змістовний модуль 2 (60 годин)			8	12	40	35
Екзамен			x	x	x	30
Разом (120 годин)			16	24	80	100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №1

1. В чому сутність інвестиційного проекту та інвестиційної програми?
2. Наведіть визначення проектного циклу та перелічить його етапи.
3. В чому полягає сутність структуризації проекту, які її завдання та методи?
4. Вкажіть і охарактеризуйте види інвестиційних проектів (по розмірах).
5. Перелічить та охарактеризуйте типові інвестиційні проекти.
6. Сформулюйте загальну послідовність розробки інвестиційного проекту.
7. Розкажіть про передінвестиційний аналіз інвестиційного проекту.
8. В чому сутність комерційного аналізу інвестиційного проекту?
9. Що таке технічний аналіз і які цілі він переслідує?
10. Які питання вирішує фінансовий аналіз інвестиційного проекту?
11. Що таке економічна ефективність інвестиційного проекту і чим вона відрізняється від фінансової ефективності?
12. Що являє собою інституціональний аналіз проекту?
13. Що відрізняє внутрішні і зовнішні інституціональні фактори?
14. Які задачі вирішує аналіз ризику?
15. Що таке цикл проекту? Які його фази і стадії Вам відомі?
16. Розкрийте суть ідентифікації проекту.
17. Розкажіть про розробку проекту.
18. Що являє собою експертиза проекту?
19. Розкрийте суть переговорів проекту.
20. Розкажіть про реалізацію проекту.
21. Що являє собою завершальна оцінка проекту?
22. Як поділяються витрати за інвестиційним проектом?
23. Що таке безповоротні витрати та неявні вигоди проекту?
24. Що таке альтернативна вартість проекту?
25. Чим визначається співвідношення між статтями поточних витрат інвестиційного проекту?
26. Як визначається точка беззбитковості проекту? Для чого?
27. Для чого розраховується коефіцієнт маржинального доходу проекту? Яким чином?
28. Що має собою запас міцності?
29. Розкажіть про чисту теперішню вартість інвестиційного проекту.
30. Як розраховується внутрішня норма рентабельності?
31. Для чого використовується коефіцієнт вигод / витрат?
32. Наведіть формулу для розрахунку індексу прибутковості.
33. Як розраховується строк окупності інвестиційного проекту?
34. Наведіть визначення ризику інвестиційного проекту. З якою ціллю проводиться його аналіз?
35. Як класифікуються проектні ризики? Які ризики надаються до страхування?
36. Які методи врахування ризику використовуються в процесі прийняття інвестиційних рішень?
37. На яких принципах заснована теорія управління ризиками інвестиційних проектів?

38. Які методи застосовуються для ефективного управління ризиками?
39. Які види витрат за проектом та їх складові Вам відомі?
40. Охарактеризуйте основні показники ефективності проекту.
41. Яка мета і завдання проведення комерційного (маркетингового) аналізу проекту?
42. Охарактеризуйте вплив макроекономічної політики країни на межові обмеження аналізу ринку.
43. Розкажіть про концепцію попиту проекту в проектному аналізі.
44. Який зміст аналізу макросередовища проекту?
45. Розкрийте суть та завдання аналізу мікросередовища проекту.
46. Дайте характеристику та призначення етапів розробки маркетингової концепції.
47. Які основні чинники впливають на розробку маркетингової стратегії?
48. Яке призначення розробки комплексу маркетингу?
49. Які розділи має план маркетингу?
50. В чому мета та суть проведення технічного аналізу?

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

51. Які складові технічного аналізу?
52. Які основні підходи до вибору місцезонашування проекту?
53. Які основні фактори впливають на масштаб проекту?
54. Розкажіть про вибір технології проекту. Що впливає на цей вибір?
55. Яке значення має інфраструктура проекту при технічній оцінці останнього?
56. Розкажіть про основні компоненти підготовчої роботи по проекту.
57. У чому полягає мета та завдання інституційного аналізу при підготовці проектів?
58. Які методи використовують при проведенні інституційного аналізу?
59. Наведіть характеристику факторів зовнішнього середовища проекту.
60. Визначте можливі зміни зовнішнього середовища, які можуть стати критичними для проекту.
61. Охарактеризуйте етапи аналізу внутрішнього середовища проекту.
62. Що являє собою організаційна діяльність підприємства?
63. На яких принципах засновані цілі організації підприємства?
64. Дайте визначення структурного поділу організації.
65. Які принципи формування структури організації Вам відомі?
66. Розкажіть про розподіл видів діяльності у межах проекту по підрозділах.
67. Які принципи добору кадрів вам відомі?
68. Яке призначення соціального аналізу проекту?
69. Назвіть та охарактеризуйте основні складові соціального середовища проекту.

70. Які основні характеристики способу та рівня життя населення і якою мірою вони мають бути враховані при розробці проекту?
71. Назвіть та охарактеризуйте складові етнодемографічної характеристики населення.
72. Як подолати труднощі кількісної оцінки соціальних результатів проекту?
73. Які є методи підвищення соціальної активності населення?
74. Що означає прийнятність проекту для місцевої культури?
75. Що таке фінансовий аналіз? Які завдання фінансового аналізу?
76. Які існують методи та принципи фінансового аналізу?
77. Які показники для визначення фінансового стану підприємства використовують у проектному аналізі?
78. Назвіть принципи формування структури джерел фінансування проекту.
79. Які елементи фінансового плану Вам відомі?
80. Яка мета та призначення балансу грошових потоків?
81. У чому полягає різниця між фінансовим та економічним аналізом?
82. Для яких проектів проведення економічного аналізу є необхідною умовою?
83. Яка різниця між розрахунками фінансових та економічних цін?
84. В чому полягає відміна економічної привабливості та економічної ефективності.
85. Які основні етапи визначення економічної привабливості проекту?
86. Назвіть причини використання альтернативної вартості в економічному аналізі.
87. Розкрийте поняття тіньового утворення, механізм визначення тіньових цін для окремих ресурсів проекту.
88. Охарактеризуйте методичний інструмент для визначення наявних вигод та витрат при проведенні економічного аналізу.
89. Охарактеризуйте поняття перевідного коефіцієнту (коефіцієнту перерахунку) та проблеми його використання.
90. Чому в оцінці економічної цінності проекту враховують трансфертні платежі, мультиплікативний ефект та споживчий надлишок?

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрєєва Л.О. Моделювання конкурентоспроможності продукції / Л.О. Андрєєва // Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2014. – № 3 (27). С. 57-59.
2. Андрєєва Л.О. Моделювання роботи економічного механізму маркетингу / Л.О. Андрєєва // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / За ред. М.Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2013. – № 2 (18), том 5. – с. 7-14.
3. Андрєєва Л.О. Стратегічне планування – фундамент довгострокового бізнесового благополуччя / Л.О. Андрєєва //Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки)/ За ред. М.Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2011. - № 4– С. 32-41.
4. Андрєєва Л.О. Удосконалення методичного забезпечення стратегічного планування діяльності підприємства / Л.О. Андрєєва, Л.О. Болтянська, М.І. Грицаєнко та ін. // Науково-прикладні основи ефективного розвитку аграрного сектору економіки: Монографія. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – 272 с. – С. 5-57.
5. Богоявленська Ю.В. Проектний аналіз / Ю.В. Богоявленська – К.: Кондор, 2006. – 336 с.
6. Болтянська Л.О Основні чинники формування пропозиції на ринку плодів / Болтянська Л.О. / Тези міжнародної науково-практичної конференції «Соціально-економічні проблеми розвитку бізнесу та місцевого самоврядування»: зб. матер. конференц. – м. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. – С. 28-31.
7. Болтянська Л.О. Аналіз факторів формування пропозиції плодової продукції на ринку / /Л.О.Болтянська //Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) / За ред. Л.В. Синяєвої.- Мелітополь 2016. - №3 (32). - С. 49-56.
8. Болтянська Л.О. Від вибору бізнес-ідеї до її реалізації // Л.О.Болтянська, В.М. Тебенко // Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) / За ред. Л.В. Синяєвої. – Мелітополь, 2017. - С. 20-27.
9. Болтянська Л.О. Організаційно-економічні основи формування та розвитку аграрного ринку / Л.О.Болтянська // Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) / За ред. Л.В. Синяєвої. – Мелітополь, 2016. - №2 (31). - С. 33-38.
- 10.Болтянська Л.О. Параметри ефективності інтенсивних технологій плодівництва/ Матеріали регіональної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку малого та середнього підприємництва» – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». – 2017. – С. 26-30.
- 11.Болтянська Л.О. Розведення перепелів – родинний бізнес / Л.О.Болтянська, Б.В.Болтянський/ Щомісячний науково-практичний журнал «Тваринництво сьогодні», №5. – Київ, 2018. – С. 37-45.

12. Болтянська Л.О. Формування ринкової ціни плодової продукції [Текст] / Л. О. Болтянська // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства / ХНТУСГ. - Харків, 2007. - Вип. 52: Економічні науки. - С. 85-90.
13. Верба В. А. Проектний аналіз: Підручник. / Верба В. А., Загородніх О. А. – К.: КНЕУ, 2000. – 322 с.
14. Від ідеї до власної справи: Навч. посібник. / А.С.Коноваленко, Л.О. Болтянська, Д.М. Трачова та ін. - Мелітополь.: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2017 – 278 с.
15. Власюк Ю.О. Застосування економіко-математичних методів у дослідженні конкурентоспроможності підприємств // Ю.О. Власюк, Г.П. Педченко / Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / За ред. Л.В. Синяєвої. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2017. № 3 (35). - С. 279-285.
16. Власюк Ю.О. Особливості моделювання інвестиційного процесу в аграрному секторі / Ю.О. Власюк, Г.П. Педченко // Вісник Хмельницького національного університету (економічні науки) – Хмельницький. – 2016. – №3. - С.144-147.
17. Грицаєнко Г. Інвестиційна привабливість України [Електронний ресурс] / Г. Грицаєнко, М. Грицаєнко // Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal – 2017. – Vol. 3. – No. 1. – Pp. 80-93 – Mode of access : <https://are-journal.com>.
18. Грицаєнко Г. Соціальні інвестиції в соціальний капітал / Г. Грицаєнко, М. Грицаєнко // Бізнес Інформ. – 2018. – № 1. – С. 188-194.
19. Грицаєнко Г.І. Інвестування в енергоефективне технічне оснащення сільськогосподарського виробництва / Г.І. Грицаєнко, І.М. Грицаєнко // Матеріали X Ювілейної Міжнародної науково-практичної конференції «Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток» (Харків, 18-19 квітня 2018 р.) Тези доповідей. Частина III. – Харків : ХНУБА, 2018. – С. 160-162.
20. Грицаєнко Г.І. Лізинг як інструмент інвестування аграрного виробництва / Г.І. Грицаєнко // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ» (м. Херсон, 10 листопада 2017 р.) – Херсон : ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»), 2017. – С. 308-310.
21. Грицаєнко Г.І. Маркетинговий аналіз інвестиційного проекту / Г.І. Грицаєнко // Маркетинг майбутнього: виклики та реалії: Матеріали I міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 25 жовтня 2017 р.) / Навчально-науковий інститут менеджменту та підприємництва ДУТ. – Київ: Державний університет телекомунікацій, 2017. – С. 57-59.
22. Грицаєнко Г.І. Метод аналізу ієрархій у визначенні пріоритетних напрямів інвестування аграрного виробництва / Г.І. Грицаєнко, І.М. Грицаєнко // Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ» (Херсон, 19 квітня 2018 р.) Тези доповідей. – Херсон : ХДАУ, 2018. – С. 207-209.

23. Грицаєнко Г.І. Місце соціальних інвестицій у розвитку соціального капіталу / Г.І. Грицаєнко, М.І. Грицаєнко // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Соціальне підприємництво: теорія, практика та міжнародний досвід» (Київ, 18 квітня 2018 р.). Тези доповідей. – Київ : КНЕУ, 2018. – С. 45-48.
24. Грицаєнко Г.І. Соціальні інвестиції в соціальний капітал / Г.І. Грицаєнко, М.І. Грицаєнко // Бізнес Інформ. – 2018. - № 1. – С. 188-194.
25. Грицаєнко Г.І. Соціальні інвестиції у сільській місцевості / Г.І. Грицаєнко // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Соціально-економічні проблеми регіонального розвитку» (м. Мелітополь, 13-15 червня 2018 р.). Тези доповідей. – Мелітополь, Таврійський державний агротехнологічний університет, 2018 – С. 50-53.
26. Грицаєнко Г.І. Соціальні інвестиції: сутність, стан та особливості здійснення на селі / Г. Грицаєнко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2018. – № 1. – С. 126-132.
27. Грицаєнко Г.І. Технічне забезпечення як головний пріоритет в інвестуванні аграрного підприємництва / Г.І. Грицаєнко, І.М. Грицаєнко // Матеріали регіональної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку малого та середнього підприємництва» (м. Мелітополь, 12 грудня 2017 р.) – Мелітополь: Таврійський державний агротехнологічний університет, 2017. – С. 39-42.
28. Грицаєнко Г.І. Формування інвестиційного потенціалу регіону / Г.І. Грицаєнко // Україна – територія можливостей для розвитку підприємництва: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції [Економічні перспективи підприємництва в Україні], (26–27 жовтня 2017 р., м. Ірпінь) : у 2 ч. Ч. 1. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2017. – С. 281-283.
29. Грицаєнко М.І. Інтенсифікація сільського господарства на основі інноваційного розвитку / М.І. Грицаєнко // Інноваційне забезпечення розвитку сільського господарства України: проблеми та перспективи : монографія / [Лупенко Ю. О., Малік М. Й., Шпикуляк О. Г. та ін.]. – К. : ННЦ ІАЕ, 2014. – С. 237–257.
30. Грицаєнко М.І. Місце соціального капіталу в формуванні та об'єднанні територіальних громад / М.І. Грицаєнко // Бізнес Інформ. – 2017. – №8. – С. 116-123.
31. Грицаєнко М.І. Соціальний капітал територіальних громад та їх об'єднань [Електронний ресурс] / М.І. Грицаєнко // Електронне наукове видання з економічних наук «Modern Economics». – 2017. – №4. – С. 63-74. – Режим доступу : <https://modecon.mnau.edu.ua/social-capital-of-territorial-communities-and-their-associations/>
32. Грицаєнко М.І. Соціальний капітал у становленні підприємницької мережі аграрної сфери України / М.І. Грицаєнко // Економіка АПК. – 2017. – №5 – С. 58-64.

33. Грицаєнко М.І. Сутність соціального капіталу та його особливості в аграрній сфері / М.І. Грицаєнко // Економіка АПК. – 2018. – №1. – С. 60-65.
34. Грицаєнко М.І. Трансакційні витрати: сутність, класифікація та зв'язок з соціальним капіталом / М.І. Грицаєнко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2017. – №4. – С. 249-255.
35. Грицаєнко Г.І. Інвестиції в технічне забезпечення аграрного виробництва [Електронний ресурс] / Г.І. Грицаєнко // Економіка та суспільство. – 2016. – вип. 3. – Режим доступу : <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal-3>.
36. Грицаєнко Г.І. Основи інвестиційної діяльності: навчальний посібник. / Г.І. Грицаєнко – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – 224 с.
37. Грицаєнко Г.І. Технічне оснащення як пріоритетний напрям інвестування аграрного виробництва [Електронний ресурс] / Г.І. Грицаєнко // Економіка та суспільство. – 2017. – Вип. 9. – Режим доступу: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal-9>.
38. Грицаєнко М. І. Ефект та ефективність інноваційної діяльності / М. І. Грицаєнко: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. [«Розвиток економіки України на інноваційній основі»], (Мелітополь, 12-15 черв. 2012 р.) / за ред. С. В. Кармана. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська міська типографія, 2012. – С. 23–25.
39. Грицаєнко М. І. Ефективність інновацій в аграрній сфері / М. І. Грицаєнко. // Ефективність функціонування сільськогосподарських підприємств: міжнар. наук.-практ. конф., 23-28 трав. 2013 р. : тези доп. – Львів: ЛНАУ, 2013. – С. 189–192.
40. Грицаєнко М. І. Ефективність інноваційної діяльності / М. І. Грицаєнко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / за ред. М. Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2012. – № 2 (18). – С. 132–141.
41. Грицаєнко М. І. Інституційне середовище розвитку інноваційної діяльності в аграрному виробництві / М. І. Грицаєнко // Соціально-економічні перспективи розвитку України в ХХІ столітті : міжнар. наук.-практ. конф., 15 листоп. 2013 р. : тези доп. – Тернопіль, 2013. – С. 26–29.
42. Грицаєнко М. І. Інтегральна оцінка ефективності інноваційної діяльності в аграрній сфері на основі методу аналізу ієрархій / М. І. Грицаєнко // Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. – 2014. – Т. 19. – Вип. 3. – С. 147–150.
43. Грицаєнко М. І. Удосконалення інституційного середовища розвитку інноваційної діяльності в аграрному виробництві шляхом створення наукового парку / М. І. Грицаєнко // Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки – 2014. – № 4 – С. 116–124.
44. Грицаєнко М.І. Місце витрат на маркетингові послуги у трансакційних витратах підприємства [Електронний ресурс]/ М.І. Грицаєнко // Маркетинг майбутнього: виклики та реалії : матеріали I Міжнародної науково-

- практичної Інтернет-конференції, м. Київ, 25 жовтня 2017 р. ; Державний університет телекомунікацій. – Київ, 2017. – С. 61-63. – Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/n_5076_55895532.pdf.
45. Гуторов О. І. Проектний аналіз: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Харків, 2001. – 84 с.
 46. Економіка аграрного підприємства: Навчальний посібник / Т.І. Яворська, Ю.О. Прус, О. М. Петрига; за ред. О.М. Петриги, Т.І. Яворської. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2016. – 498 с.
 47. Економіка підприємства: Навчальний посібник. / Л.О. Болтянська, Л.О. Андрєєва, О.І. Лисак. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.
 48. Завадських Г.М. Дослідження сучасного стану інвестиційної сфери аграрних підприємств / Андрєєва Л.О., Болтянська Л.О. та ін. // Науково-прикладні основи ефективного розвитку аграрного сектору економіки: Монографія. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – 272 с. – С. 155-208.
 49. Завадських Г.М. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості регіону [Електронний ресурс] / Г.М. Завадських // Глобальні та національні проблеми економіки. - 2017.-№17.-С.152-155. Режим доступу до статті:<http://global-national.in.ua/issue-17-2017>.
 50. Лисак О.І. Державне регулювання ціноутворення в аграрному секторі України / О.І. Лисак / Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». – 2014. - №2. – С. 97-101.
 51. Науково-прикладні основи ефективного розвитку аграрного сектору економіки: монографія. / Андрєєва Л.О., Болтянська Л.О., Грицаєнко М.І., Завадських Г.М., Педченко Г.П.– Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – 271 с.
 52. Педченко Г.П. Соціальні аспекти розвитку підприємництва в Україні// Г.П. Педченко, Ю.О. Власюк / Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / За ред. Л.В. Синяєвої. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2017. - № 1-2 (33-34)- С. С. 260-268.
 53. Проектний аналіз : Навч.-метод. посібник для самост. вивчення дисц. / В.А. Верба, О. М. Гребешкова, О. В. Востряков . - К. : КНЕУ, 2002. - 297 с.
 54. Розвиток інститутів інноваційної діяльності в аграрній сфері / О.Г. Шпикуляк, М.І. Грицаєнко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – №8. – С. 292-298. – Режим доступу : <http://global-national.in.ua/archive/8-2015/60.pdf>.
 55. Савчук В.П. Анализ и разработка инвестиционных проектов. Учебное пособие. / Савчук В. П., Прилипко С. И., Величко Е. Г. – Киев : Абсолют – В, Эльга, 1999. – 304 с.
 56. Стратегія розвитку: інвестиційний вимір. Монографія / С.О. Гуткевич, Завадських Г.М., М.І. Пугачов, О.Г. Занозовська / за ред. проф. Гуткевич С.О.- Харків: Вид-во “Діса-плюс”, 2016. - 162 с.

57. Тебенко В.М. Від вибору бізнес-ідеї до її реалізації / В.М. Тебенко, Л.О. Болтянська / Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) – За ред. Л.В. Синяєвої – Мелітополь. - 2017. - №3 (35). – С. 20-27.
58. Тебенко В.М. Взаємозв'язок категорій «ефективність» та «результативність» господарської діяльності підприємства / В.М. Тебенко / Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2014. – № 3 (27). С. 7-10
59. Формування соціального капіталу в інституційному механізмі аграрного ринку: Монографія / [М.Й. Малік, О.Г. Шпикуляк, В.П. Рябоконт, М.І. Грицаєнко та ін.]. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2017. – 86 с.
60. Шпикуляк О.Г. Інтелектуальна модель соціального капіталу: концепти інституціоналізації / О.Г. Шпикуляк, М.І. Грицаєнко / Розвиток сільськогосподарської кооперації та інтеграційні процеси в аграрному секторі економіки: монографія / Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» [Малік М.Й., Шпикуляк О.Г., Мамчур В.А., Грицаєнко М.І. та ін.]; за ред. М.Й. Маліка. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2019. – С. 186-196
61. Шпикуляк О.Г. Розвиток інноваційної діяльності в аграрній сфері: менеджмент та ефективність: Монографія / О.Г. Шпикуляк, М.І. Грицаєнко. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 424 с.
62. Щукін Б. М. Аналіз інвестиційних проєктів: Конспект лекцій. / Б. М. Щукін — К.: МАУП, 2002. — 128 с.
63. Яворська Т.І. Досвід ціноутворення на молоко в аграрному секторі держави Ізраїль / Т.І. Яворська // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: зб. наук. праць / ХНТУСГ. – Харків, 2004.– Вип. 30: Економічні науки. – С. 125–130.
64. Яворська Т.І. Малий бізнес у сільському господарстві: теорія і практика: монографія / Т.І. Яворська. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2012. – 384 с.
65. Яворська Т.І. Маркетингова політика різних форм малого бізнесу у сільському господарстві / Т.І. Яворська // Науковий вісн. Львів. нац. ун-ту ветер. медич та біотехнологій ім. С. З. Гжицького: наук. журнал / Львівський НУВМБТ ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2010. – Т. 13, №1(47), ч. 2 – С. 407–414.
66. Яворська Т. І. Формування виробничих витрат в особистих селянських господарствах / Т.І. Яворська // Економіка та управління АПК: наук. журнал / БНАУ. – Біла Церква, 2011. – Випуск 6 (89). – С. 31–36.
67. Яворська Т.І. Інституціональні проблеми розвитку малого бізнесу в сільському господарстві // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Серія «Економічні науки», випуск 1 (6), том 1 – Полтава, 2013. - С. 338-344.
68. Gritsaenko H. Investments in the technical support of agrarian production / H. Gritsaenko, I. Gritsaenko // Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки», (Полтава, 30 жовтня 2017 р.) – Полтава: РВВ ПДАА, 2017. – С. 139-142.

69. Gritsaienko H. Investment of agricultural machinery in agricultural production of Ukraine / V. Didur, H. Gritsaienko, I. Gritsaienko // МАШИНЫ ДЛЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА 2017 : материалы V Международного научного конгресса, г. Варна, Болгария, 21-24 июня 2017 р. – Варна, 2017. – С. 125-129.
70. Gutkevych S., Zavadskiyh Investment strategy of agrarian sector / С. Гуткевич, Г. Завадських // Интеллект XXI, 2015 №1.- С.70-76.
71. Hrytsaienko H., Hrytsaienko I., Bondar A. and Zhuravel D. Mechanism of Investment of Technical Service in Agricultural Households. Modern Development Paths of Agricultural Production. 2019. pp. 29-40.
72. Hrytsaienko M., Hrytsaienko H., Andrieieva L. and Boltianska L. The Role of Social Capital in Development of Agricultural Entrepreneurship. Modern Development Paths of Agricultural Production. 2019. pp. 427-440.
73. Hrytsaienko M., Rogach Y. and Zorya M. Location of Social Capital in the Labor Protection of the Enterprise. Modern Development Paths of Agricultural Production. 2019. pp. 41-52.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри ПТБ.
4. Internet.